

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZEDMIOTU PRZYRODA W KLASACH IV-VI

1. Cele PSO

- zdiagnozowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, tj. określenie ich zainteresowań poznawczych i potrzeb w zakresie uczenia się przyrody,
- stworzenie uczniom okazji i szansy osiągnięcia sukcesów edukacyjnych w zakresie przyrody z uwzględnieniem ich indywidualnych możliwości i potrzeb (wspieranie uczniów zdolnych i z trudnościami),
- motywowanie uczniów do lepszej nauki i pracy nad sobą,
- wspieranie rozwijania zdolności i zainteresowań uczniów,
- pomoc uczniom w samokształceniu i planowaniu własnego rozwoju,
- ocena ma dostarczyć uczniom, rodzicom i nauczycielom informacji o poziomie wiedzy i umiejętności, postępach i trudnościach ucznia,
- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez uczniów, wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania.

2. Założenia (zasady) PSO

- Nauczyciel przy wystawianiu ocen uwzględnia indywidualne możliwości, potrzeby ucznia oraz zalecenia zgodnie z opinią lub orzeczeniem PPP.
- Ocenianie wspiera rozwój ucznia. Każdy uczeń może odnieść sukces na miarę swoich możliwości.
- Na początku roku szkolnego uczniowie i rodzice są zapoznawani z wymaganiami programowymi i PSO.
- Poziom opanowania przez ucznia wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania przedmiotu ocenia się w stopniach szkolnych. Stosuje się sześciostopniową skalę ocen (celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający, niedostateczny).
- W ocenianiu stosowane są znaki „+” i „-”.

Plusy i minusy przeliczane są na ocenę na końcu semestru według schematu:

++++	bardzo dobry
+++	dobry
++	dostateczny
+	dopuszczający
----	niedostateczny

- Uczeń ma możliwość poprawy oceny wg ustalonych założeń.
- Dwa razy w ciągu semestru uczeń może zgłosić brak zadania lub nieprzygotowanie do lekcji bez żadnych konsekwencji.
Brak zeszytu jest równoznaczny z brakiem zadania domowego.
Kolejne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną.

- Uczeń ma prawo przystąpić do egzaminu poprawkowego i klasyfikacyjnego zgodnie z założeniami WSO.

3. Obszary aktywności podlegające ocenie

Przedmiotowemu systemowi oceniania podlegają następujące formy pracy:

- a) lekcyjnej
  - odpowiedź ustna
  - wypowiedź pisemna (opracowanie, opis, projekt itp.)
  - odpowiedź pisemna (sprawdzian, test, kartkówka itp.)
  - ćwiczenia laboratoryjne
  - praca na lekcji lekcji,
  - praca w grupie
  - przygotowanie do zajęć – podręcznik, zeszyt, przybory szkolne i dodatkowe pomoce

- b) pozalekcyjnej
  - odrabianie zadań domowych
  - konkursy szkolne, międzyszkolne, okręgowe i wojewódzkie
  - prace długoterminowe: graficzne (plakat, album, zielnik, itp.), hodowle i doświadczenia
  - praca w ramach koła zainteresowań, organizacjach np. LOP

4. Metody i formy oceny osiągnięć ucznia.

Odpowiedzi ustne - ocenie podlega samodzielność wypowiedzi, zawartość merytoryczna, wyczerpanie tematu.

- **Dłuższe odpowiedzi** – obejmujące wiadomości i umiejętności maksymalnie z ostatnich trzech tematów, oceniane są stopniem (cyfrą).

- **Krótkie formy wypowiedzi**- wynikają z aktywności ucznia na lekcji. Ocena może być wyrażona stopniem lub(+), brak odpowiedzi wynikający z braku zainteresowania lekcją znakiem (-).

Odpowiedzi pisemne

- **Kartkówka** obejmuje materiał ostatniej lekcji, nie musi być zapowiedziana, jest nieobowiązkowa dla uczniów nieobecnych.

- **Sprawdzian** jest zapowiedziany trzy dni wcześniej, obejmuje materiał trzech ostatnich lekcji. Jest nieobowiązkowy w przypadku nieobecności ucznia. Uczeń ma prawo do poprawy sprawdzianu w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

- **Praca klasowa** obejmuje materiał powyżej trzech tematów lekcyjnych, jest zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, zapisana w dzienniku, poprzedzona lekcją powtórzeniową.

Praca klasowa jest obowiązkowa, uczeń nieobecny powinien ją zaliczyć w ustalonym z nauczycielem terminie, w czasie dwóch tygodni od powrotu do szkoły. Prace klasowe muszą być sprawdzone, oddane uczniom i omówione w ciągu dwóch tygodni. Są one przechowywane przez nauczyciela i udostępniane rodzicom i uczniom.

Uczeń, który uzyskał ocenę niedostateczną lub dopuszczającą z pracy klasowej ma prawo do poprawy w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

Do dziennika wpisuje się ocenę z poprawy tylko wtedy, jeśli jest ona wyższa od uzyskanej z pracy, a poprzedni stopień wykorzystany jest do oceny systematyczności pracy ucznia.

Sprawdzian i praca klasowa może zawierać zadanie wykraczające poza podstawy programowe, oceniane na stopień celujący, pod warunkiem uzyskania przez ucznia punktacji odpowiadającej ocenie bardzo dobrej.

- **Test osiągnięć szkolnych** może być przeprowadzony na koniec semestru i roku szkolnego. Jest zapowiedziany z dwutygodniowym wyprzedzeniem, zapisany w dzienniku. Nie podlega on poprawie, gdyż jego zadaniem uzyskanie informacji o stopniu opanowania kluczowych umiejętności ucznia.

- **Zewnętrzny Test kompetencji** na koniec roku szkolnego dostarcza oceny punktowej i opisowej na temat wiedzy, umiejętności i postępów ucznia.

Punkty otrzymane z pracy pisemnej przeliczane są na ocenę zgodnie z zasadami przyjętymi w WSO.

91-100 maksymalnej liczby punktów- bardzo dobry

75-90 maksymalnej liczby punktów- dobry

51- 74 maksymalnej liczby punktów- dostateczny

25- 50 maksymalnej liczby punktów- dopuszczający

0- 24 maksymalnej liczby punktów- niedostateczny

Nauczyciel może dodać do oceny „plus” lub „minus” przy górnej lub dolnej granicy procentowej, za wyjątkiem oceny niedostatecznej i celującej.

Prace domowe

- **Prace domowe dłuższe** – mogą być ustne lub pisemne, o większym stopniu trudności oceniane są oceną cyfrową.

- Prace domowe krótsze- mogą być ustne lub pisemne, o mniejszym stopniu trudności oceniane są znakiem + lub - .

Dwa razy w semestrze uczeń ma prawo nie odrobić zadania domowego, każdy następny raz skutkuje oceną niedostateczną. Ocena ta może być poprawiona jeśli uczeń odrobi zadanie na kolejną lekcję.

Prowadzenie zeszytu przedmiotowego

Uczeń zobowiązany jest do prowadzenia zeszytu przedmiotowego. Zeszyty są sprawdzane i oceniane (stopniem) pod względem poprawności wykonania zadań i ćwiczeń oraz estetyki. Na każdym zajęciach sprawdzany jest fakt posiadania zeszytów, brak skutkuje minusem.

Dodatkowe pomoce potrzebne do lekcji

Uczeń na lekcji powinien posiadać: podręcznik, zeszyt, ćwiczenie, podstawowe przybory szkolne (linijka, gumka, ołówek, kredki).

Nauczyciel może zlecić przyniesienie dodatkowych pomocy, np. okazów zielnych, skał, owadów.

Brak pomocy dodatkowych, które uczeń jest w stanie przynieść skutkuje minusem, przyniesienie pomocy skutkuje plusem. Uczeń może również otrzymać ocenę cyfrową za przyniesione pomoce, jeśli ich przygotowanie wymagało nakładu pracy ucznia.

Prace długoterminowe

W zależności od stopnia złożoności ocena wyrażona jest stopniem, lub znakiem (+ lub -). Oceniana jest : terminowość, sumiennosc, wkład pracy, estetyka wykonania.

Aktywność pozalekcyjna

Sukcesy osiągnięte w konkursach przyrodniczych i ekologicznych, duże zaangażowanie w pracy na rzecz ochrony środowiska, praca w kole przyrodniczym, LOP wpływają na podwyższenie oceny z przedmiotu.

Praca indywidualna i grupowa

Oceniana jest aktywność, wkład i efekt pracy, stopień zaangażowania i umiejętność prezentacji, terminowość. Ocena wyrażona plusem lub minusem.

5. Sposób informowania uczniów i rodziców o wymaganiach i postępkach ucznia:

1. Na początku roku szkolnego uczniowie (na pierwszych lekcjach) i rodzice (na zebraniu) zostają zapoznani z przedmiotowym systemem oceniania z przyrody i z wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne oceny.
2. Na prośbę ucznia lub rodzica nauczyciel udziela ustnej informacji o osiągnięciach ucznia.
3. Wymagania z przedmiotu w zakresie wiadomości i umiejętności są uczniom przedstawiane na bieżąco na lekcjach oraz przed każdym sprawdzianem pisemnym.
4. Uczeń i rodzic poinformowany jest o ocenie z pracy klasowej najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od jego napisania.
5. Ocenianie innych form aktywności odbywa się na bieżąco i jest podawane do wiadomości ucznia w formie ustnej.
6. Informowanie uczniów o proponowanej ocenie semestralnej i rocznej odbywa się miesiąc przed posiedzeniem Rady Pedagogicznej.

7. Informowanie uczniów zagrożonych utrzymaniem oceny niedostatecznej i ich rodziców następuje na miesiąc przed posiedzeniem klasyfikacyjnym Rady Pedagogicznej.
8. Rodzice informowani są o postępach i osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań klasowych w formie ustnej i pisemnej, podczas spotkań indywidualnych i w czasie rozmów telefonicznych.

6. Kryteria ocen:

ocena celująca

- uczeń pracuje systematycznie
- wykonuje wszystkie zadania w toku lekcji zupełnie samodzielnie a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym i formalnym
- dysponuje wiedzą przekraczającą wymagania programowe
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, a także samodzielnie zdobywa wiadomości
- bierze udział w konkursach przedmiotowych, wykonuje prace dodatkowe
- uzyskuje oceny bardzo dobre ze sprawdzianów obejmujących swoją treścią celowo dobrany materiał
- aktywnie uczestniczy w zajęciach
- warunkiem uzyskania oceny celującej jest spełnienie wyżej wymienionych punktów

ocena bardzo dobra

- uczeń pracuje systematycznie
- wykonuje wszystkie zadania zaplanowane w toku lekcji i zajęć domowych z reguły samodzielnie oraz poprawnie pod względem merytorycznym i formalnym
- wykazuje aktywną postawę na lekcji
- rozwiązuje dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności
- uzyskuje co najmniej oceny dobre ze sprawdzianów
- bardzo dobrze opanował materiał programowy przewidziany dla danej klasy

ocena dobra

- uczeń pracuje systematycznie
- wykonuje wszystkie zaplanowane zadania przy niewielkiej pomocy kolegów czy nauczyciela
- jest aktywny w czasie lekcji
- potrafi korzystać z poznanych źródeł informacji
- uzyskuje oceny co najmniej dostateczne
- opanował materiał programowy w stopniu dobrym

ocena dostateczna

- uczeń pracuje na lekcjach w miarę systematycznie
- zaplanowane zadania wykonuje korzystając z pomocy nauczyciela i kolegów
- w czasie lekcji wykazuje się zadowolającą aktywnością
- opanował materiał programowy w stopniu dostatecznym, pozwalającym mu na zrozumienie najważniejszych zagadnień

ocena dopuszczająca

- z trudem wykonuje zaplanowane w czasie lekcji prace, ale bardzo się stara
- przy dużej pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste zadania
- w opanowanym materiale są duże braki
- ze sprawdzianów uzyskuje oceny poniżej dostatecznych

ocena niedostateczna

- uczeń pracuje niesystematycznie nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych zadań
- uczeń nie opanował wiedzy i umiejętności stwarzających możliwość uzupełnienia braków podczas kontynuacji nauki na wyższym poziomie nauczania.
- Uczeń nie podjął trudu poprawy ocen, uzupełnienia braków mimo zachęty i pomocy ze strony nauczyciela.

7.Działania ucznia niezbędne do osiągnięcia sukcesu i pozytywnych ocen z przedmiotu:

- Systematyczne uczęszczanie na zajęcia.
- Aktywny udział w zajęciach pod kierunkiem nauczyciela.
- Wykorzystanie pomocy dydaktycznych (podręcznik, ćwiczenia, literatura w bibliotece szkolnej, czasopisma, programy komputerowe, Internet, film i inne dostępne na zajęciach).
- Umiejętne planowanie, organizowanie i ocenianie własnej pracy.
- Udział w zajęciach pozalekcyjnych, konkursach, uroczystościach i imprezach.
- Prowadzenie zeszytu przedmiotowego.
- Odrabianie zadań domowych.
- Przygotowanie do zajęć, posiadanie niezbędnych przyborów i pomocy.

opracowanie: Anna Uryga-Nawrocka, Janina Hładyk